

Krisplan - Väsby skola

Innehållsförteckning	1
Krisgruppen på Väsby skola	2
Viktiga telefonnummer	3
Personer att kontakta vid kris	
Kommunens krishantering	4
Krisledning i Upplands Väsby	
Kontaktpersoner till Upplands Väsby krisledningsgrupp	
Vad är POSOM	
Tanken med krisplanen på Väsby skola	5
Krisgruppens uppgifter	
Checklista vid krissituation	
Tänkbara krissituationer	6
Elev som under skoltid blir skadad eller avlider	
Elev som under fritid blir skadad eller avlider	
Nära anhörig till elev blir skadad eller avlider	
Personal under arbetstid som blir skadad eller avlider	
Större olycka i skolan med flera elever inblandade	
Försvunna elever	
Risk för kidnappning eller vid misstänkt kidnappning	
Vid brand	
Vid våldshandling	
Bombhot	
Inrymning	
Dödligt våld	10
Definition av dödligt våld	
Stöd vid sorgearbetet	10
Att tänka på vid samtal	10
Förbandslådan för själen	11
“Vid pågående dödligt våld” ; folder från Sigtuna, Sollentuna och Upplands Väsby	12
“Pågående dödligt våld - Stödmaterial för skolpersonal” broschyr från Sigtuna, Sollentuna och Upplands Väsby	16

Krisgruppen på Väsby skola

	<u>Telefonnummer</u>	<u>SMS-nummer</u>
Hanna Thunholm Andersson rektor	08-590 978 02	073-910 48 02
Johan Bernhardt bitr. rektor	08-590 979 23	073-919 49 23
Ola Fjällborg bitr. rektor	08-590 978 12	073-910 48 18
Helene Ohlsson bitr. rektor	08-590 973 41	073-910 43 41
Sofie Paulsson administratör	08-590 971 62	073-910 41 22
Johan Sundberg administratör	08-590 979 74	073-910 49 74
Azar Ghadami skolsköterska	08-590 970 26	073-910 44 26
Marie Söderberg skolsköterska	08-590 975 18	073-910 45 14
Leena Ylikelloniemi kurator	08-590 976 87	073-910 48 51
Gustav Smideblad vaktmästare	08-590 973 47	073-910 43 47

Medieansvarig: Rektor

Viktiga telefonnummer

Ambulans, akut	112
Ambulans	08-454 21 00
Brandkår	112
Polisen, nödsituation	112
Polisen	114 14
Polisen, fax	010-563 19 46
Närpolisen Upplands Väsby	114 14
Socialjouren nordväst i Sollentuna	08-444 45 03 eller 08-444 45 04
Kvinnjouren Klara kl. 9-15	076-127 96 97
Vårdguiden	1177
Vårdcentralen Väsby centrum,	08-590 832 40
Giftinformationscentralen	akut: 112 mindre akut: 010 456 57 00
Närakuten Löwenströmska, kl. 8-22	08-586 210 00
Folktandvården Väsby centrum	08-123 161 00
Astrid Lindgrens Barnsjukhus	08-517 700 00
Danderyds sjukhus	08-123 550 00
S:t Eriks ögonsjukhus, kl. 8-17	08-672 30 00
S:t Eriks ögonsjukhus, akuten, rådgivn.	08-672 31 00
Personer att kontakta vid kris	
Familj- och Skolservice (SSE)	08-590 970 78
Fältare	08-590 972 25 SMS: 073-910 42 25
Socialtjänsten	08-590 970 70
Hammarby församling	08-555 168 00 växel
Jourhavande präst kl. 21-06	112
Jourhavande medmänniska kl. 21-06	08-702 16 80
POSOM (Carin Erland Engman)	08-910 975 10 eller 073-910 45 10
FRG (Frivilliga resursgruppen)	073-910 40 00
Verksamhetschef Kommunala skolor och förskolor:	
Kristina Dhenstrand	08-590 979 64 eller 073-910 49 64
Arbetsmiljöverket	08-730 90 00 www.av.se

Kommunens krishantering

Kommunen arbetar efter Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför, och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Det innebär bland annat att Upplands Väsby kommun alltid har en beredskap för att en kris eller extraordinär händelse kan uppstå i kommunen. Skulle detta hända är kommunens mål att så snabbt som möjligt kunna ge medborgarna korrekt information om vad som har hänt och hur man går vidare.

Krisledning i Upplands Väsby

Upplands Väsby kommun har en beredskap att möta olika hot, påfrestningar och störningar om en extraordinär händelse skulle inträffa. Det finns en övergripande krisledningsgrupp och en krisledningsplan. Krisledningsgruppen bedömer om och när kommunens POSOM-grupp behöver aktiveras.

Kontaktpersoner till Upplands Väsby krisledningsgrupp:

Hillevi Engström (kommundirektör)	073-910 41 10
Per-Ola Lindahl (ersättare kommundirektör)	073-910 40 35
Ulf Palmgren (säkerhetschef)	073-910 40 01
Anita Aceberg (ersättare säkerhetschef)	073-910 43 21

Vad är POSOM?

POSOM är en förkortning för **psykiskt och socialt omhändertagande vid extraordinära händelser**. Målet för POSOM:s arbete är att förebygga den psykiska ohälsa som kan bli resultatet av en traumatisk händelse. POSOM är en beredskapsgrupp som med kort varsel kan kallas in för att stötta drabbade. Det kan t.ex. vara vid bil-, tåg- och flygolyckor, bränder, eller andra olyckor där många är drabbade. POSOM i Upplands Väsby består av en ledningsgrupp och stödpersoner.

Tanken med krisplanen på Väsby skola

Vi har skrivit en handlingsplan för all personal i Väsby skola som alla ska ha kännedom om. Förhoppningen är att den ska ge en större handlingsberedskap för oss alla.

Vardagen i skolan är fylld av händelser för elever och personal vilket gör att man kan hamna i kris t.ex. vid sjukdom, olyckor och dödsfall. Även i samhället i övrigt förekommer händelser som orsakar kris och katastrof för de drabbade och deras anhöriga och vänner.

I fokus står elever som råkar ut för något som påverkar deras skolgång och välbefinnande. Handlingsplanen ska vara ett stöd för personalen i skolan så att de kan stötta elever som har det svårt.

Krisgruppens uppgifter

- att stötta personal i en krissituation
- att i vissa situationer ge direkt stöd till personal, barn/ungdomar och vårdnadshavare
- att verka för utbildning av personal när det gäller krisbemötande och krissituationer
- att revidera och årligen aktualisera krisplanen

Checklista vid krissituation

- **Vem har ansvar för?**
  - Organisering av åtgärder
  - Hur och när och till vilka information ges
- **Hur informera eleverna?**
  - Alla elever samlas eller enskilda klasser
  - Hjälpt av externa personer för information t.ex. präst
- **Hur informera vårdnadshavare?**
  - Planering av möte med vårdnadshavare
  - Skriftlig information
- **Vilka åtgärder behövs?**
  - En eller flera tar hand om krissituationen. Övrig personal tar hand om övriga elever
  - Klassrumssamtal
  - Symboler/ritualer i klassrummet
  - Tillrättaläggande av minnesstund
  - Deltagande i begravning. Andra ritualer
  - Uppföljning av speciellt drabbade elever
  - Kontakten med hemmet

Tänkbara krissituationer

Elev som under skoltid blir skadad eller avlider

- Ambulans och polis tillkallas. Ring tel. 112.
- Medicinsk första hjälp av skolsköterska, idrottslärare eller annan personal.
- Ansvarig/vårdnadshavare följer med till sjukhuset.
- Avlägsna nyfikna elever/andra personer som inte är direkt involverade i krissituationen.
- Undervisande lärare och fritidspersonal tar hand om övriga elever.
- Rektor och biträdande rektor informeras och de informerar övrig personal. Mentor eller någon i krisgruppen underrättar familjen, gäller ej dödsfall.
- **Vid dödsfall informeras anhöriga av polis.** Därefter beslutar krisgruppen om vilka kontakter som skall tas.
- Någon i krisgruppen håller kontakt med sjukhuset.
- Rektor är medieansvarig.
- Krisgruppen samlas efter det akuta skedet för att diskutera vidare åtgärder.
- Undervisande lärare och fritidspersonal informerar och tar hand om sina elever för samtal och bearbetning. Förbandslådan för själen kan vara till hjälp.
- Skolans expedition tar emot frågor från allmänheten och registrerar namn och ärende.
- Utan dröjsmål skall arbetsmiljöverket kontaktas.
- Vid allvarliga och omfattande kriser eller katastrofer träder kommunens POSOM-grupp in.
- Flagga vid dödsfall och på begravningsdagen.

Elev som under fritid blir skadad eller avlider

- Rektor informeras.
- Krisgruppen samlas.
- Rektor informerar personalen.
- **Vid dödsfall informeras anhöriga av polis.**
- Krisgruppen samlas för att planera vidare åtgärder.
- Flagga vid dödsfall och på begravningsdagen.

Nära anhörig till elev blir skadad eller avlider

- Den som har kännedom om händelsen kontaktar skolledningen.
- Informera de närmast berörda i skolan efter samråd med familjen.
- Var observant gentemot det drabbade eleven.

Personal som under arbetstid blir skadad eller avlider

- Ambulans och polis tillkallas. Ring tel 112.
- Medicinsk första hjälp av skolsköterska, idrottslärare eller annan personal.
- Ansvarig/närstående följer med till sjukhuset.
- Avlägsna nyfikna elever/andra personer som inte är direkt involverade i krissituationen.
- Rektor informeras.
- **Vid dödsfall informeras anhöriga av polis.** Därefter beslutar krisgruppen om vilka kontakter som skall tas.
- Rektor informerar skolans personal om det inträffade.
- Rektor eller någon i krisgruppen underrättar eleverna.
- Skolans expedition tar emot frågor från allmänheten och registrerar namn och ärende.
- Flagga vid dödsfall och på begravningsdagen.

Större olycka i skolan med flera elever inblandade

- Ambulans och polis tillkallas. Ring 112.
- Medicinsk första hjälp av skolsköterska, idrottslärare eller annan personal.
- Avlägsna nyfikna elever/andra personer som inte är direkt involverade i krissituationen.
- Undervisande lärare och fritidspersonal tar hand om oskadade elever klassvis för samtal och bearbetning. Se till att ingen avviker p.g.a. chock.
- Kontrollera närvaro och lämna uppgifterna till rektor.
- Rektor informeras snarast. Vid behov kontaktar POSOM-gruppen.
- **Vid dödsfall informeras anhöriga av polis.**
- Rektor samlar krisgrupp och eventuell stödperson som präst, polis, psykolog etc. Rektor fördelar ansvar, ordnar med information till skolans personal och skolans elever samt berättar vilken information som går/gått ut i media. Tidpunkt för nästa informationstillfälle meddelas.
- Krisgruppen ser till att skicka ut SMS till elever och vårdnadshavare via SchoolSoft.
- Rektor är medieansvarig. Vid större olycka, mer än 15 personer, ansvarar kommunens POSOM-grupp för alla kontakter med media. Se sidan 4.
- Skolans expedition tar emot frågor från allmänheten och registrerar namn och ärende.
- Någon i krisgruppen håller kontakt med sjukhuset.
- Krisgruppen samlas för att planera vidare åtgärder.

Försvunna elever

- Då man konstaterat att en elev har försvunnit, anteckna klockslag för försvinnandet. Hittar man inte eleven inom 5 minuter, gå vidare till nästa punkt.
- Ring polisen tel. 112, lämna signalement på eleven, uppge mobiltelefonnummer och var beredd på frågor från polisen:
  - Vilka kläder eleven hade?
  - Kan du finna någon anledning till försvinnandet?
  - Var eleven ensam eller tillsammans med andra elever?
  - Finns det någon annan som kan veta något?
  - Vet du några andra platser eller områden eleven brukar bege sig till?
  - När åt eleven senast?
  - Har eleven någon sjukdom eller allergi?
- Personalen utser en samordnare som snabbt gör upp en plan.
- Agera lugnt och sakligt, hetsa inte upp stämningen.
- Informera vårdnadshavare och rektor.
- Dokumentera händelseförloppet noga: tider, vem du talat med etc.
- När ni har hittat eleven, informera polis, vårdnadshavare och rektor.

Risk för kidnappning eller vid misstänkt kidnappning

- Vårdnadshavaren ska styrka att han/hon är ensam vårdnadshavare eller att besöksförbud gäller.
- Föreligger risk för kidnappning, gör upp en handlingsplan tillsammans med vårdnadshavare hur ni bör agera om något händer.

Handlingsplanen bör innehålla:

- Elevens namn
- Personnummer
- Foto eller signalement på den misstänkte personen
- Trolig destination
- Foto eller signalement på eleven
- All personal kring eleven ska veta vilka personer som får hämta eleven.
- Föreligger polisanmält hot om kidnappning gäller sekretess mot den andre vårdnadshavaren, om han/hon är skäligen misstänkt.
- I händelse av kidnappning, ring 112.
- Kontakta vårdnadshavaren som ska göra en anmälan till polisen.
- Kontakta Arlandapolisen och faxa foto på eleven, signalement på eleven och förövaren och upplysningar av intresse för ärendet. Telefonnummer till polisen, 114 14.
- Informera rektor.
- Se till att vårdnadshavaren kommer i kontakt med anhörig eller annan lämplig stödperson.

Vid brand

- Vid mindre brand, släck själv.
- Vid större brand, aktivera brandlarmet i byggnaden och ring tel. 112.
- Hela den drabbade byggnaden utryms vid larm.
- Påbörja omedelbar utrymning. Stäng fönster och dörrar men lås inte.
- Avlägsna nyfikna elever/andra personer som inte är direkt involverade.
- Undervisande lärare ser till att alla elever lämnar lokalerna. Följ utrymningsplanen. De vuxna lämnar lokalerna sist.
- Närvarokontroll görs omedelbart vid uppsamlingsplatsen, klassvis, av personal som prickar av eleverna och lämnar listan till skoladministratören. Se till att ingen avviker.
- När utrymning sker på en rast ska mentor pricka av sina elever.
- Om någon saknas meddelar rektorn brandkåren.

Vid våldshandling

- Vid behov tillkallas ambulans/polis tel. 112.
- Medicinsk första hjälp av skolsköterska, idrottslärare eller annan personal.
- Ansvarig följer med till sjukhuset.
- Avlägsna nyfikna elever/andra personer som inte är direkt involverade.
- Dokumentera händelsen: vittnen, händelseförlopp och orsak.
- Informera rektor.
- Rektor/mentor informerar vårdnadshavare till de inblandade.
- Rektor tar kontakt med skyddsombudet och gör en polisanmälan samt eventuellt en arbetsskadeanmälan.
- Krisgruppen gör en bedömning av eventuella stödinsatser.

Bombhot

- Ring polis tel. 112.
- Kontakta skolledningen.
- Om polis/skolledning beslutar om utrymning, följ utrymningsplanen.
- Dokumentera händelsen noga och lämna den till rektor.
- Krisgruppen avgör om eller hur personal/elever ska informeras.

Inrymning

- I akuta situationer hinner man inte vänta på hjälp utan måste agera omedelbart. Inrymning är motsatsen till utrymning och innebär att elever och skolpersonal stannar kvar inomhus.
- Göm er i klassrum eller andra lämpliga utrymmen.
- Lås dörrar, släck lyset, stäng av mobiltelefoner och var tysta.
- Håll er borta från fönster och dörrar.

Dödligt våld

Det finns två typer av dödligt våld; Det grova våldet, t.ex. uppgörelser mellan gäng, ofta impulsivt. Pågående dödligt våld, PDV, är när en eller flera gärningsmän attackerar en plats eller byggnad med syfte att slumpmässigt döda så många som möjligt. Internationella studier visar att en PDV-attack pågår cirka 15 minuter. Det går inte att förhandla med en sådan gärningsman. Tänk istället - skydda så många som möjligt.

Stöd vid sorgearbetet

- Det är bra att veta att sorgearbetet är en normal och nödvändig process. Acceptera att alla har sitt eget sätt att sörja.
- Det är viktigt att vara tillsammans med de sörjande och inte lösa deras problem.
- Det är också viktigt att erkänna andras smärta, lära sig gå in i den och inte försöka avlägsna den.
- Lyssna till vad de sörjande berättar.
- Låt de upprepa sig, gång på gång.
- Tala så lite som möjligt och undvik varje försök till tröst som innebär ett förringande av förlusten.
- Uppmuntra de som har en gemensam sorg, att dela den med varandra om de kan.

Att tänka på vid samtal

- Ha en öppen och ärlig kommunikation. Ge åldersadekvata förklaringar.
- Ge tid till tankemässig bearbetning.
- Låt minnen och den dödes ägodelar vara framme.
- Stimulera känslomässig bearbetning.
- Var öppen i religiösa frågor.
- Hjälpeleverna att sörja istället för att trösta dem.
- Visa att du finns tillgänglig.
- Lyssna aktivt och var delaktig.
- Var inte rädd för kroppskontakt.
- Var inte rädd för gråten. Ge hjälp med att sätta ord på känslorna.
- Informera om ritualer, minnesstund, begravning m.m.
- Använd en kort stund för en ritual som avslutning.
- Skicka inte hem elever utan låt dem vara kvar i skolan.
- Tala inte om djupa känslor samma dag.
- Du kan inte veta hur någon annan känner. Säg därför inte "Jag förstår hur du känner".
- Respektera att några av eleverna kanske inte vill tala om det inträffade. De kan ha behov av att tala om det senare.
- Elever väljer själva sina samtalspartners.
- Uppmuntra kamratstöd.

Förbandslådan för själen

I förbandslådan för själen finns det ljus, ljusstakar, tändstickor, vas, blommor, pappersnäsdukar, fotoram, plastmuggar m.m. som kan användas vid samtal.

Förbandslådan för själen finns i bokhyllan i personalrummet i Västra huset.

Böcker om kris- och sorgearbete samt förslag på simuleringsövningar finns i skåpet i konferensrummet vid expeditionen.

Vid pågående dödligt våld - folder

Folder för allmän information. Se sidan 12-15.

Pågående dödligt våld - broschyr

Stödmaterial för skolpersonal. Se slutet av Krisplanen, sidan 16-22.

Vid pågående dödligt våld

Lås och blockera dörren.

För att förhindra att gärningsmannen kommer in i rummet. Ställ stolar och annat som hindrar handtaget från att tryckas ned.

Förhindra insyn och släck lampor.

Dra för gardiner och täck för fönster för att förhindra att gärningsmannen ser in i rummet.

Placera dig på ett säkert ställe.

Minska gärningsmannens möjligheter att skada genom att placera dig så säkert som möjligt så att gärningsmannen inte kan se dig från t.ex. ett fönster.

- i säkra hörn
- i lågt läge
- bakom föremål

Stanna i skydd tills polis eller räddningstjänst ger vidare instruktioner.

Var tyst, sätt mobilen på ljudlöst.

Ring 112.

- Berätta **VAR** du är (jag är i matsalen på XX-gymnasiet)
- Berätta **VAD** som händer (någon skjuter)
- **Ge signalement på gärningsmannen** (han har en pistol och svarta kläder)
- **Senast kända positionen på gärningsmannen** (han var i aulan nyss, han gick mot matsalen).

Slåss för ditt liv.

Om du möter gärningsmannen och inte kan fly.

Vid pågående dödligt våld

Anvisningar vid pågående dödligt våld:

Reagera snabbt!

Agera så som är lämpligast utifrån den situation du befinner dig i.

Fly ut om du kan.

Göm dig.

Om du inte kan fly ut.

Händelser med dödligt våld i skolor eller andra lokaler där barn och ungdomar vistas är ytterst ovanligt. Konsekvenserna om det inträffar kan dock bli mycket allvarliga.

När väpnat våld sker går allt mycket snabbt och det uppstår kaos. Ingen kan instrueras till exakt hur man ska agera. Om det ofattbara händer kan man, genom att följa anvisningarna i denna folder, öka beredskapen och rädda liv.

Framtagen i samarbete:

SOLLENTUNA
KOMMUN

Pågående dödligt våld

Stödmaterial för
skolpersonal

Inledning och bakgrund

Under våren 2016 beslutade säkerhetsfunktionerna i Sigtuna, Sollentuna och Upplands Väsby kommuner tillsammans med polisen att inleda ett samarbete kring problematiken Pågående dödligt våld i (PDV) skolor. Bakgrunden är den oro som många känner efter ett attentat i en skola i Trollhättan hösten 2015, men även tidigare attentat riktade mot skolor i bl.a. USA, Finland, Tyskland.

Syftet med arbetet är att stödja skolorna i deras arbete med att öka sin beredskap inför och vid händelser med PDV.

Denna skrift vänder sig till skolledningar, skolpersonal och säkerhetsansvariga i kommunerna och ska ses som ett komplement till skolverkets skrift "Väpnat våld i skolan". Texterna i skriften baserar sig på internationella och svenska erfarenheter och slutsatser man har kunnat dra av tidigare händelser med väpnat våld. Även en enkel folder har tagits fram med kortfattade råd om hur man bör agera vid PDV.

Varje skola bör ha sin egen handlingsplan mot PDV som utgår från skolans organisation och lokaler. Handlingsplanen bör ingå som ett avsnitt i skolans krisplan och innehålla följande delar: *förebyggande, akut och efter.*

Ett stort tack till alla som varit med och bidragit i det här arbetet – skolledare, lärare, kuratorer, fritidspersonal m.fl.

Illustrationerna är gjorda av Pia Hällström, bildlärare vid Södervikskolan.

Vid frågor kontakta gärna någon vid kommunernas säkerhetsenheter.

Instruktioner vid Pågående dödligt våld i skolmiljö

Reagera snabbt, stanna inte upp och fundera över dina val. Hitta en flyktväg och spring mot denna.

- **Fly från gärningsmannen** om det är möjligt. Din bästa chans till överlevnad vid skottlossning är att fly från området så fort som möjligt. Enda gången du inte ska fly är om du riskerar att hamna i omedelbar fara, t.ex. om du hamnar i gärningsmannens synfält.

- **Om du inte kan fly: sök skydd.** Göm dig, lås och blockera dörrar.

- **Att gömma sig** är ett andrahandsval därför att du då är fast i ett område. Skottlossning är ofta över inom 15–20 minuter, om du lyckas gömma dig under denna tid är dina chanser till överlevnad stor.

- **Sätt dig bakom** eller under föremål. Om du är fast i ett rum är din bästa utväg att söka skydd under möbler, ett bord eller i en garderob.

Gärningsmannen har oftast bara några minuter på sig och det är inte troligt att han väjer ett rum som det är svårt att ta sig in i. Han kommer troligtvis att gå förbi och leta efter enklare ingångar.

- **Ring 112**
Berätta **VAR** du är
Berätta **VAD** som händer
Ge signalement på gärningsmannen
Ge senast kända position på
gärningsmannen
- **Släck lampan.** Släck omedelbart alla lampor. Det finns en möjlighet att gärningsmannen väljer bort ett rum som är släckt och detta ökar dina chanser till överlevnad.
- **Var tyst.** Sätt mobilen på ljudlöst. Uppmana alla att vara tysta när gärningsmannen närmar sig. Det kan vara livsavgörande att alla är tysta och står stilla. Försök behålla lugnet och tänk på att alla ljud kan locka till sig gärningsmannen.
- **Försvara dig med det föremål du kan hitta.** Leta efter något föremål som du kan använda som vapen att försvara dig med. Det kan vara en sax, häftmaskin eller penna. Även ett tungt föremål eller en väska kan vara till hjälp om gärningsmannen kommer in i rummet.

Om ni är flera som kastar föremål mot gärningsmannen kan även små föremål få personen att stanna upp eller tveka. Detta är en sista utväg för att om möjligt kunna fly eller övermanna gärningsmannen.

- **Spela död.** Människor har överlevt tidigare skottlossning genom att spela död. Denna strategi ska endast användas när inget annat är möjligt.
- **Attackera gärningsmannen** om ingenting annat är möjligt. Du bör inte hoppa fram från ditt gömställe och attackera gärningsmannen om han närmar sig. Du bör bara attackera honom om du är säker på att det inte finns några andra val.

Är ni flera i rummet så arbeta tillsammans för att övermanna gärningsmannen. Om ni är flera i ett rum bör ni tillsammans åstadkomma så mycket ljud och rörelse som möjligt för att försöka få gärningsmannen att tappa fokus och därigenom övermanna honom. Att skrika, kasta föremål och attackera kan ge er övertaget.

- **Försök aldrig tala gärningsmannen tillrätta.** Att försöka tala med en beväpnad gärningsman, att resonera kring hans handlingar, fråga varför han agerar som han gör är inte ett alternativ. Du har mycket större chans att överleva genom att attackera mannen eller slåss för ditt liv.
- **Ge inte upp.** Om du väljer att attackera gärningsmannen så försök att vara så aggressiv som möjligt och sluta inte att försvara dig även om du blir skjuten i en arm eller ett ben. Slåss för ditt liv!

När polis och räddningstjänst kommer till platsen

- **Spring inte mot poliserna.** De första poliserna på plats kommer att fokusera på var gärningsmannen är och oskadliggöra honom. Stör inte polisernas agerande. Stanna på din plats.

Förebyggande åtgärder

- **Känn till din skolas flyktvägar och rutiner vid väpnat våld.** Alla skolor bör ha en utarbetad handlingsplan vid väpnat våld i skolmiljö. Som medarbetare bör du sätta dig in i alla rutiner kring utrymning och inrymning. Om det osannolika händer och det blir skottlossning på din skola kan det vara svårt att veta hur man ska agera. Genom att känna till din skolas handlingsplan och rutiner är du bättre rustad i en våldssituation och kan reagera på ett mer genomtänkt arbetssätt.
- **Rapportera alla misstänka aktiviteter.** Var uppmärksam på misstänkta aktiviteter och handlingar. Lär eleverna att de ska rapportera till en vuxen om de hör att någon hotar någon annan, säger att den ska döda någon, tar med en kniv eller annat vapen till skolan. Många gärningsmän har lämnat spår och meddelat vänner och bekanta om sina planer. Lär eleverna att inte ta sådana påståenden som ett skämt eller osanningar. Alla hot och misstänksamma beteenden måste rapporteras. Det kan rädda liv.

Händelser med dödligt våld i skolor eller andra lokaler där barn och ungdomar vistas är ytterst ovanligt. Konsekvenserna om det inträffar kan dock bli mycket allvarliga.

När väpnat våld sker går allt mycket snabbt och det uppstår kaos. Ingen kan instrueras till exakt hur man ska agera. Om det ofattbara händer kan man, genom att följa anvisningarna i denna folder, öka beredskapen och rädda liv.

Framtagen i samarbete:

SOLENTUNA
KOMMUN

